

onkraj giba

Od konca do začetka

The End, koncept in izvedba **Mala Kline**, produkcija Bunker

Ana Schnabl

N pustite svoja pričakovanja in se podajte v igro, igro reprezentacije. – S temi malodane opozorilnimi besedami **Mala Kline** gledalce pripravi na potek in strukturo svojega performansa The End, v katerem razgrne za kakršno koli gledališče bistveno in v svojem bistvu neulovljivo relacijo med gledalcem in performerjem ter sprevrta temeljno gledalčevo nujo, da bi v gledališču izsledil presežno usebino, si jo razložil in ne nazadnje razumel. Klinetova mnogokrat tematizirano in eksplicirano relacijo med subjektoma, ki je v zadnjih desetletjih postala obsesija vseh oblik uprizoritvenih umetnosti, privede v totalno refleksijo, v praznino, kot to imenuje sama.

Gledalec je, tako kot vsako človeško bitje, zazankan v lastne hermenevitične postopke, vse, kar se pred njegovimi očmi odvije, naj bi predvsem nekaj pomenilo, se na nekaj nanašalo, iz svoje čiste fenomenalnosti prestopilo v »višji« red reprezentacije. To odseva v gledalčevi potrebi po usebini in smislu. Četudi je sodobni

gledalec vaje umetnosti, ki je težnjo po izrazu in »izjavi o« opustila ter jo potemtakem lahko razbira tudi kot zgolj to, kot kar se kaže, ne da bi posamezne elemente določene predstave razvrščal v pomenske ali simbolne sklope, to nikakor ne zavira osnovnega človeškega mehanizma: racionalizacija je močnejša od seksa, bi lahko hudomušno končali.

The End nenehno drsi po robu nakazane performativne iluzije. Zaradi avtorefleksije kastrirano gledališče ali, še radikalneje, mrtva umetnost je v paradoksu z lastnim dogodkom, česar se avtorica dobro zaveda in uspešno izrablja. Simboličnemu (umetniškemu) samomoru performerke («Smrt performerju, dolgo življenje novemu gledalcu!») – samorazgaljenju in soočenju občinstva z njej inherentnimi pričakovanji – sledijo raznovrstne sekvence travestije, plesa, animacijskih vložkov, petja in samoironičnih, humornih »skorajda-skečev«, ki jih sproti moderira in napoveduje. Performerka tako v kostumu belega zajca odigra lastno smrt in zabava s plesom na popularno glasbo, se fizično izčrpava ob zvočnem posnetku odlomka iz znamenite Vojne zvezd in

med drugim skupaj z gostoma, **Jurijem Konjarjem** in **Robom Haydnom**, uprizori burleskno sojenje zaradi spornih umetniških prijemov. Zlasti slednje dejanje (ki nikakor ni zadnje) logično organizira celoto performansa, saj v središče znova vpne na začetku eksplicirani navidezno vodilni namen: igro oziroma igranje. Nekaj nedolžnega, čisto dejanskega, kar ne posega nikamor drugam kot v pričujočo stvarnost.

Igra reprezentacije pa je spodletela, se končala, še preden je bila razglašena, saj jo onemogoča vsakokratna konkretna odrska pojavnost, postavitev. Igra reprezentacije bi namreč pomenila prezenco, situacijo, v kateri je beli zajec le beli zajec, ne pa nekakšen simbol, alegorija, metafora, situacija, ki ne bi zahtevala pomena. To je, kot nam velikodušno sporoča Klinetova, jalova intenca. Umetnost je v The End obstala, četudi jo je akterka – spet navidezno – odčarala in poskušala pobiti. Zlagala se je in nas povabila k neobremenjeni igri, k neobremenjeni norosti, da bi nas znova privedla pred obremenjeno resnost gledališča.